Lietas arhīva Nr. AA43-0563-23/7
ECLI:LV:ADAT:2023:1024.A420203522.7.S

Administratīvā apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2023. gada 24. oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Valda Zommere, tiesneši Ilze Amona un Kaspars Berķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties politiskās partijas ,,Latvijas attīstībai" pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022. gada 11. aprīļa lēmuma Nr. 1/1931 atcelšanu, sakarā ar politiskās partijas ,,Latvijas attīstībai" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 1. decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – birojs) 2022. gada 11. aprīļa lēmumu Nr. 1/1931 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējam politiskajai partijai ,,Latvijas attīstībai" uzdots pārskaitīt no /pers. B/ pretlikumīgi iegūtos finanšu līdzekļus 1000 *euro* valsts budžetā, jo konstatēts Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma (turpmāk – Finansēšanas likums) 6. panta trešās daļas pārkāpums, kas aizliedz finansēt politiskās organizācijas (partijas), izmantojot trešo personu starpniecību.

[2] Pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] Birojs nav ieguvis savā rīcībā visu nepieciešamo informāciju, kam ir nozīme lēmuma pieņemšanā, kā arī lēmumā nav pareizi tulkojis un piemērojis Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas noteikumus.

[2.2] Finansēšanas likuma 2. panta trešā daļa atļauj personām veikt dāvinājumus (ziedojumus) no saviem ienākumiem, vienlaicīgi nosakot, ka to kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 30 procentus no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem.

Birojs nav ņēmis vērā to, ka šobrīd spēkā esošā Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas redakcija neierobežo personu ienākumu gūšanas periodu, no kuriem personas drīkst veikt dāvinājumus (ziedojumus), bet ierobežo to apmēru (30 procenti) pret personas iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem.

[2.3] Atsaucoties uz Finansēšanas likuma 2017. gada 8. novembra grozījumu anotāciju, birojs nav ņēmis vērā to, ka līdz 2017. gada 31. decembrim spēkā esošā Finansēšanas likuma 2. panta trešā daļa paredzēja, ka fiziskās personas drīkst veikt dāvinājumus (ziedojumus), iemaksāt biedru naudas un iestāšanās naudas no saviem ienākumiem, kuri gūti tajā pašā kalendārajā gadā vai iepriekšējos divos kalendārajos gados un kuru veidi noteikti likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. un 9. pantā, proti, bija ierobežots ienākumu gūšanas periods, bet nebija ierobežots apmērs pret gūtajiem ienākumiem.

Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas noteikumi neierobežo personas ienākumu gūšanas periodu, bet ierobežo dāvinājumu (ziedojumu) apmēru pret personas iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem, lai novērstu situācijas, kad ziedojumus (dāvinājumus) politiskajām partijām veic personas, kuras vispār nav guvušas ienākumus vai kuru veikto dāvinājumu (ziedojumu) apmērs nav samērojams ar personas gūtajiem ienākumiem iepriekšējā kalendārajā gadā. Nav nekāda saprātīga un loģiska pamatojuma aizliegumam veikt dāvinājumu (ziedojumu) politiskajai partijai no personas uzkrājumiem, ja veiktā dāvinājuma (ziedojuma) apmērs nepārsniedz 30 procentus no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem, kas izslēdz iepriekš minētājā anotācijā aprakstīto situāciju pastāvēšanu, proti, kad tiek ziedoti vairāk nekā 50 procenti vai pat visi gūtie ienākumi un ikdienas tēriņi segti no citiem it kā gūtiem ienākumiem.

[3] Birojs paskaidrojumā norāda, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus paskaidrojot turpmāko.

[3.1] No objektīvās izmeklēšanas principa neizriet biroja pienākums mērķtiecīgi veikt noteiktas darbības, lai lietas izskatīšanas gaitā apstiprinātu administratīvā akta adresāta uzturēto pozīciju. Birojs objektīvās izmeklēšanas principa ietvaros ir kompetents izlemt, vai esošais pierādījumu kopums ir tāds, kas ir pietiekams lietas izspriešanai, vai ir nepieciešami papildus pierādījumi.

[3.2] Dāvinājumu (ziedojumu) pieteicējam /pers. B/ veica no līdzekļiem, kas iegūti pirms Finansēšanas likuma 2. panta trešajā daļā noteiktā perioda, t.i., pirms 2017. gada 1. janvāra. Savukārt nepieciešamība pārbaudīt /pers. B/ ienākumus 2017. gadā un to, vai dāvinājums (ziedojums) nepārsniedz 30 procentu apmēru, būtu gadījumā, ja attiecīgais dāvinājums

(ziedojums) būtu veikts no 2017. gada ienākumiem.

[3.3] Atbilstoši Finansēšanas likuma 2. panta trešajai daļai 2018. gadā /pers. B/ drīkstēja veikt dāvinājumus (ziedojumus) no ienākumiem, kurus guvis laika periodā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim. Ņemot vērā, ka dāvinājumu (ziedojumu) pieteicējam /pers. B/ veica no līdzekļiem, kas iegūti pirms Finansēšanas likuma 2. panta trešajā daļā noteiktā perioda, t.i., pirms 2017. gada 1. janvāra, veiktais dāvinājums (ziedojums) neatbilst Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas noteikumiem.

[3.4] Pirms liecību sniegšanas /pers. B/ tika brīdināts par krimināatbildību par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu vai par nepamatotu atteikšanos no liecību sniegšanas, tāpēc nav šaubu par /pers. B/ sniegto paskaidrojumu ticamību un attiecināmību uz minētās lietas apstākļiem. Turklāt pieteikumā nav norādīts uz apstākļiem, no kuriem varētu izdarīt pamatotu secinājumu, ka /pers. B/ administratīvā pārkāpuma lietā būtu sniedzis apzināti nepatiesu liecību.

/pers. B/ 2021. gada 2.septembrī sniegtā liecība apstiprina to, ka dāvinājumu (ziedojumu) pieteicējam 1000 *euro* apmērā viņš veica no saviem skaidrās naudas uzkrājumiem, kas bija izveidojušies 2012. vai 2013. gadā.

Birojs, pārbaudot /pers. B/ sniegtās liecības, pieprasīja un saņēma informāciju no kredītiestādes. No /pers. B/ konta izraksta secināms, ka /pers. B/ bankas kontā 2018. gada 6. septembrī tika ieskaitīti 1000 *euro* un pēc četrām dienām – 2018. gada 10. septembrī – /pers. B/ pārskaitīja pieteicējam 1000 *euro* kā ziedojumu. /pers. B/ bankas konta izrakstā esošā informācija apstiprina viņa liecībās sniegto informāciju, līdz ar to nav šaubu par /pers. B/ sniegto liecību patiesumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 1. decembra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam pamatoti uzlikts pienākums ieskaitīt valsts budžetā no /pers. B/ saņemto finansējumu (dāvinājumu jeb ziedojumu).

[4.2] Finansēšanas likuma 2. panta pirmās daļas 2. apakšpunkts noteic, ka politiskās organizācijas (partijas) var finansēt no fizisko personu dāvinājumiem (ziedojumiem). Minētā panta trešā daļa noteic, ka fiziskās personas drīkst veikt dāvinājumus (ziedojumus), iemaksāt biedru naudas un iestāšanās naudas no saviem ienākumiem, bet šo dāvinājumu (ziedojumu), biedru naudu un iestāšanās naudu kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 30 procentus no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem.

Atsaucoties uz likumprojekta „Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" anotācijā norādīto, tiesa secināja, ka likumdevējs ir noteicis konkrētu ienākumu gūšanas periodu – iepriekšējā gadā deklarētie ienākumi, no kuriem fiziska persona var veikt ziedojumu (dāvinājumu), nepārsniedzot tiesību normā noteikto apmēru. Līdz ar to ir nepamatots pieteicēja arguments, ka Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas redakcija neierobežo personu ienākumu gūšanas periodu, bet ierobežo tikai to apmēru.

[4.3] Izvērtējot /pers. B/ administratīvā pārkāpuma lietā sniegto liecību, tiesa secināja, ka /pers. B/ līdzekļi dāvinājumam (ziedojumam) pieteicējam izveidojušies pirms 2017. gada janvāra, proti, no palikušās naudas no darba Norvēģijā 2012. un 2013. gadā. /pers. B/ konkrēti norādījis naudas līdzekļu uzkrājumu veidošanās periodu, vienlaikus norādot, ka 2018. gadā viņa darba alga bija 800–900 *euro* mēnesī pēc nodokļu nomaksas, bet citu ienākumu nebija.

[4.4] Biroja iegūtā /pers. B/ liecība ir patstāvīgs pierādīšanas līdzeklis, kura ticamība var tikt novērtēta arī bez citu pierādījumu iegūšanas. Ja birojam neradās šaubas par tās ticamību un pierādījumu kopuma pietiekamību, citu pierādījumu iegūšana šajā administratīvajā lietā nebija katrā ziņā nepieciešama. Kā birojs pamatoti norāda paskaidrojumos, pierādījumu iegūšana procesā iestādē veicama samērīgi un atbilstoši nepieciešamībai. Turklāt /pers. B/ ļoti konkrēti ir izklāstījis naudas līdzekļu uzkrājumu veidošanās laika periodu.

[4.5] No Finansēšanas likuma 10. panta otrās daļas cita starpā izriet, ka personai nav atļauts finansēt partiju (ziedot vai dāvināt) ar līdzekļiem, kas iegūti pirms 2017. gada 1. janvāra. Konstatējot šādus apstākļus, birojam ir jāpieņem lēmums par šo līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā. Būtiski ņemt vērā, ka normas neprasa citu papildu apstākļu noskaidrošanu. Tādējādi noraidāms pieteicēja arguments, ka birojs nav ieguvis informāciju par /pers. B/ iepriekšējā gadā gūtajiem ienākumiem. Tāpat tiesību normas neparedz partijai citas nelabvēlīgākas sekas, proti, ar līdzekļu samaksu valsts budžetā partijas finansiālais stāvoklis attiecībā uz šiem maksājumiem tiek atjaunots tādā veidā, kādā tas bija pirms pretlikumīgā ziedojuma saņemšanas.

[4.6] Attiecībā par pieteicēja argumentu, ka nav saprotams, ko tieši pieteicējs ir pārkāpis, tiesa norādīja, ka pārsūdzētajā lēmumā norādīto tiesību normu piemērošanai nav jākonstatē pieteicēja aktīvas darbības pārkāpuma īstenošanai. Tiesa arī neizslēdza, ka pieteicējam var nebūt zināms dāvinājuma līdzekļu patiesais veidošanās periods. Vienlaikus ņemams vērā, ka pieteicējs ar pārsūdzēto lēmumu netiek sodīts, bet, uzliekot pienākumu iemaksāt šādu dāvinājumu valsts budžetā, ar pārsūdzēto lēmumu tiek atjaunots tas partijas finansiālais stāvoklis, kāds pastāvēja pirms dāvinājuma. Tāpat arī striktais partiju finansēšanas tiesiskais regulējums neļauj izveidoties paļāvībai, ka nevar atklāties pamats saņemta dāvinājuma atzīšanai par nelikumīgu un pienākumam iemaksāt to budžetā. Līdz ar to Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas un 10. panta otrās daļas piemērošanā nav nozīmes tam, vai pieteicējs bija informēts par dāvinājuma prettiesisko raksturu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 1. decembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota šādi.

Finansēšanas likumā nav noteikts aizliegums veikt dāvinājumu (ziedojumu) politiskajai partijai no personas iepriekšējo gadu uzkrājumiem.

Pirmās instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. B/ dāvinājumu pieteicējam veicis no līdzekļiem, kas iegūti pirms

Finansēšanas likuma 2. panta trešajā daļā noteiktā perioda, jo Finansēšanas likuma 2. panta trešajā daļā šāds periods nemaz nav noteikts. Turklāt ne birojs, ne tiesa nav veikusi nekādas darbības, lai pārbaudītu /pers. B/ veiktā dāvinājuma atbilstību Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas noteikumiem, jo ne pārsūdzētais lēmums, ne spriedums nesatur ziņas par to, vai veiktā dāvinājuma (ziedojuma) kopējais apmērs pārsniedz 30 procentus no /pers. B/ iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem. Ņemot vērā minēto, pieteicējam nepamatoti un pretēji Finansēšanas likuma 2. panta trešās daļas noteikumiem uzdots pārskaitīt no /pers. B/ saņemtos finanšu līdzekļus valsts budžetā.

[6] Birojs paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Lietā ir strīds, vai pieteicējam pamatoti uzlikts pienākums ieskaitīt valsts budžetā no /pers. B/ saņemto dāvinājumu (ziedojumu) 1000 *euro*.

Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi identificējusi strīdus jautājumu un izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, kā arī pareizi piemērojusi tiesību normas. Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Par apelācijas sūdzības argumentiem norādāms turpmāk minētais.

[9] Finansēšanas likuma 2. panta trešā daļa nosaka, ka persona drīkst veikt dāvinājumu (ziedojumu), bet šo dāvinājumu (ziedojumu) kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 30 procentus no personas iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem.

Finansēšanas likuma mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Likuma mērķis ir arī novērst individuālu fizisku personu iespējamu neatļautu iesaistīšanos ziedošanas starpniecībā politiskajām organizācijām, atvēlot ziedojumam visus savus legāli gūtos (deklarētos) ienākumus.

Kā jau to norādīja pirmās instances tiesa, atsaucoties uz likumprojekta „Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" anotācijā norādīto, grozījumi likumā izdarīti, lai ievērojami samazinātu papildus pārbaužu uzsākšanas skaitu un pašu pārbaužu ilgumu, jo fiziskās personas varēs veikt ziedojumus no iepriekšējā gada saviem deklarētajiem ienākumiem. (sk. *https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/73183D9EC81D08DBC2258124004B04C3?OpenDocument*).

Tātad pretēji pieteicēja norādītajam likumā ir noteikts ienākumu gūšanas periods, proti, iepriekšējais kalendārais gads.

[10] Lietā nav strīda, ka /pers. B/ dāvinājumu (ziedojumu) veica 2018. gada 10. septembrī. Tādējādi /pers. B/ varēja veikt dāvinājumu (ziedojumu) no ienākumiem, kurus guvis laika periodā no 2017. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Ievērojot /pers. B/ liecībā (*lietas 26.–27. lapa*) birojam norādīto, ka dāvinājums (ziedojums) ir veikts no skaidras naudas uzkrājumiem, kas izveidojušies 2012. un 2013. gadā, birojs un arī tiesa pamatoti secināja, ka /pers. B/ dāvinājums (ziedojums) ir veikts no ienākumiem, kas nav gūti iepriekšējā kalendārajā gadā. Līdz ar to pieteicēja arguments, ka tiesa ir kļūdījusies, secinot, ka /pers. B/ dāvinājumu pieteicējam veicis no līdzekļiem, kas iegūti pirms Finansēšanas likuma 2. panta trešajā daļā noteiktā perioda, ir nepamatots.

Papildus apgabaltiesa norāda, ka /pers. B/, pirms liecības sniegšanas birojam ir brīdināts par krimināltatbildību nepatiesas liecības sniegšanas gadījumā. Apgabaltiesas ieskatā nav pamata apšaubīt /pers. B/ liecību, jo personai nav nekāda ieguvuma par nepatiesas liecības sniegšanu. Turklāt jāņem vērā, ka tikai pašai personai ir vislabāk zināms, no kādiem tās rīcībā esošiem ienākumiem tā varēja veikt dāvinājumu (ziedojumu).

[11] Attiecībā par pieteicēja iebildumu, ka ne pārsūdzētais lēmums, ne spriedums nesatur ziņas par to, vai veiktā dāvinājuma (ziedojuma) kopējais apmērs pārsniedz 30 procentus no /pers. B/ iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem, apgabaltiesa norāda, ka ne pārsūdzētajam lēmumam, ne spriedumam šāds izvērtējums nav jāsatur, jo /pers. B/ ir norādījis, ka dāvinājums (ziedojums) veikts no ienākumiem, kas gūti 2012. un 2013. gadā.

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka apelācijas sūdzība pēc būtības atkārto pieteikumu un tajā nav citu būtisku argumentu, kas nebūtu izvērtēti pirmās instances tiesas spriedumā. Apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, ir atzinusi, ka pirmās instances tiesas secinājumi par lietā esošajiem pierādījumiem ir pareizi un tiesiski.

Senāta praksē ir atzīts, ka tas vien, ka pieteicēja ieskatā tiesai vajadzēja nonākt pie citādiem secinājumiem, nenozīmē, ka tiesa ir pieļāvusi materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumu (sk. *Senāta 2017. gada 7. novembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-1576/2017, A420194315, 3. punktu*). Proti, tas, ka pieteicējs nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā izdarītajiem secinājumiem, nenozīmē, ka tiesas spriedums nebūtu tiesisks un pamatots

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt politiskās partijas ,,Latvijas attīstībai" pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022. gada 11. aprīļa lēmuma Nr. 1/1931 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente

V. Zommere

Tiesneši

I. Amona

K. Berķis